

Helpwch i fonitro ansawdd dŵr fel gwyddonydd-ddinesydd

YMDDIRIEDOLAETH
DYFRDWY CYMRU

Dewch i'n helpu ni i weithio tuag at afon Dyfrdwy heb lygredd ac yn llawn bywyd gwyllt.

Dyma gyfle i gael effaith gadarnhaol ar eich afon leol trwy nodi ffynonellau llygredd yn nalgylch Afon Dyfrdwy, felly gallwn weithio gyda thirfeddianwyr, busnesau a diwydiant i deilwra atebion i achosion unigol ac, fesul safle, dileu llygryddion sy'n llifo i Afon Dyfrdwy.

Beth fyddaf yn ei wneud fel gwyddonydd-ddinesydd yn monitro llygredd dŵr?

Byddwch yn cael eich hyfforddi gennym ar sut i gynnal monitro ar gyfer llygredd. Bydd hyn yn profi am ffosffadau ac afloywder. Mae ffosffad (PO4) yn digwydd yn naturiol o fewn ecosystem yr afon, ond mewn lefelau isel iawn o dan 50 ppb. Ar 100 ppb, mae'r dŵr yn cael ei lygru ar lefelau a fydd yn niweidiol i fywyd gwyllt. Mae ffosffad i'w gael mewn ysgarthion anifeiliaid a phobl, cemegau glanhau, dŵr ffo diwydiannol a gwrtaith felly gall hyn fod yn ddangosydd da o lygredd. Mae afloywder yn arwydd o faint o ddeunydd gronynnol sy'n cael ei gario gan y dŵr (fel cleiau, silt ac algâu). Mae'n baramedr ansawdd dŵr pwysig a all effeithio ar loywyder dŵr a gall hefyd nodi presenoldeb llygryddion.

Ble ddylwn i fonitro?

Unwaith y byddwch wedi'ch hyfforddi, byddwch yn dewis yr ardal yr hoffech ei fonitro. Edrychwch ar ein map dalgylch i weld ble mae gwyddonwyr-ddinesyddion eisoes yn monitro:

<https://www.welshdeetrust.com/citizen-science/>.

Yn y pen draw, gwyddom fod y brif ran o'r Afon Dyfrdwy wedi'i llygru gan nifer o ffynonellau a bydd monitro tymor hir y brif ran o'r Ddyfrdwy yn dysgu ychydig i ni nad ydym eisoes yn ei wybod. Trwy ganolbwyntio ar y llednentydd rydym yn llawer mwy tebygol o beidio â chanolbwyntio ar achos uniongyrchol o lygredd y gellir mynd i'r afael ag ef fesul achos.

Faint o safleoedd ddylwn i eu monitro?

Cynifer ag yr hoffech ond yn ddelfrydol 3 i 5 fesul is-afon i ddechrau. Ceisiwch gael dosbarthiad da ar draws yr is-afon. Ar gyfer is-afonydd hirach gallwn eich paru â gwyddonydd-ddinesydd arall i wella cwmpas.

Pa mor aml y bydd angen i mi fonitro?

Mor aml ag yr hoffech ond gofynnwn i chi ymrwymo i isafswm monitro pob safle unwaith y mis am 3 mis. Ar ôl yr amser hwn, byddwn yn dadansoddi'r canlyniadau ac yn rhoi adborth i chi am lygredd yn eich is-afon.

Sut i gymryd rhan

I fynegi eich diddordeb yn y rôl hon, cofrestrwch fel gwirfoddolwr Ymddiriedolaeth Dyfrdwy Cymru ar ein platfform gwirfoddoli, Team Kinetic. Ar ôl cofrestru, byddwch yn gallu cofrestru'ch enw ar gyfer y digwyddiad hyfforddi sydd i ddod. Gallwch gael mynediad i dudalen gofrestru Team Kinetic trwy'r ddolen hon <https://www.welshdeetrust.com/volunteer/>